

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

El disig com a parany literari

PERE
ANTONI
PONS

Digues un disig, de Jordi Cabré (Barcelona, 1974), aborda una crisi conjugal i un afer amorós amb les eines del *thriller*, una operació que ja gairebé és un clic. Potser per això Cabré ha provat d'enriquir-ho amb un ambientació metaliterari. La combinació de misteri ominós, drama psicològic i marqueteria literària autoconscient remet a *Tres nits*, d'Austin Wright, si bé el que preval en la novel·la de Wright és el conflicte humà i en la de Cabré la pirueta de l'artifici tècnic i conceptual.

La novel·la s'estructura a partir de dos plans narratius que, a mesura que avança la trama, van mutant: es contradiuen i es complementen, es corregeixen mútuament i, a la fi, conflueixen. En un pla, un home en un hotel de Cadaqués conta la seva relació sentimental i sexual amb una dona que és més jove i que idolatra: de seguida sabem que ha acabat malament. En l'altre pla, trobem un home que és un escriptor d'èxit i que, en la Barcelona del 2026, llegeix un llibre que resulta ser la seva pròpia autobiografia. Ell, però, nega haver-la escrit. Com que la falsa autobiografia, que és la història del primer pla narratiu, explica un afer amorós de desenllaç terrible, l'escriptor, casat i amb fills, es desespera. Aquest és el punt de partida. I el que ve a continuació és igual de laberíntic. O més.

Cabré treballa unes matèries primeres amb l'afany d'extreure'n totes les possibilitats, encara que això signifiqui arriscar-se a embullar el curs de l'obra i desorientar el lector. La novel·la funciona en diferents nivells. És un *thriller* amb un misteri per resoldre: ¿qui ha escrit la falsa autobiografia i amb quin objectiu i quin és el fet tan espantós que s'hi revelarà? També és un drama passional i tòrrid, en què un home de vida estable s'embolica amb una noia jove per qui perd el cap: les escenes eròtiques a vegades tenen, imaginativament i estilísticament, un punt risible, però són atrevides, potents i incitants. I és, finalment, una mena de malson al·legòric sobre els desconcerts i els temors d'un tipus de mascle contemporani –per això he parlat d'artifici conceptual– modern i no tradicionalista, però desubicat pels avenços del feminisme.

El postheteropatriarcat
Aquest és l'aspecte més interessant de la novel·la, començant per com és la Barcelona "postheteropatriarcal" del 2026 –"travessem la ciutat i passem pel carrer Indira Gandhi, abans Príncep d'Astúries, i per la plaça Joana d'Arc, abans Lesseps"– i acabant pel joc de poder (domini i submissió) entre l'escriptor i l'amant. Com que acaba prenent un aire surrealista (són multitud les referències a Dalí, i tot es mou entre la veritat i la mentida, la realitat i la ficció), costa d'escatir la intenció socioideològica de la novel·la: ¿és una crítica a un cert feminisme?, ¿és una caricatura de la masculinitat?, ¿o va més enllà de la qüestió de gènere i parla de la lluita mai resolta per ser qui volem ser?

DIGUES UN DESIG
JORDI CABRÉ
ENCICLOPÈDIA CATALANA
260 PÀG. / 19,50 €

FRANCESC MELCION

En termes d'estil, la novel·la està treballada: la prosa és claustrofòbica i alhora plàstica (pictòrica, fins i tot), i té passatges d'un virtuosisme molt efectiu. Li sobren, això sí, certes reiteracions, que es poden justificar pel caràcter atribolat i obsessiu del nar-

rador, i algunes argücies retòriques molt repetides, per exemple la de dir una cosa i la contrària consecutivament per tal d'evidenciar la duplicitat o l'escissió del protagonista. És, en tot cas, un premi Sant Jordi diferent. Més exigent. I més desconcertant. ♦♦

Pastilles per dormir, per oblidar i per fer net

JORDI
NOPCA

Per a Florent-Claude Labrousse, el personatge principal de *Serotonina*, l'última novel·la de Michel Houellebecq, el moment "més dolorós de la jornada és el de despertar-se": per suportar la consciència li cal prendre antidepressius. En Paul, el jove escriptor que protagonitza *Taipei*, de Tao Lin, viu a Brooklyn i per conèixer amb la monotonia combina opiacis (Percofet), estimulants (Adderall) i relaxants musculars (Flexeril). La jove narradora de *Mi año de descanso y relajación*, d'Otessa Moshfegh, també s'infla a còpia de pastilles, però el seu camí és el dels somnífers: l'abús de substàncies sedants, de barbitúrics i antipsicòtics assossegava el personatge, però provoca l'efecte contrari al lector, que des de les primeres pàgines del llibre intueix que sota el vernís humorístic

que l'autora nord-americana aplica a moltes escenes hi batega un drama segurament irresoluble. Hi ha moltes maneres de llegir aquesta novel·la. Et pots deixar bressolar per *blurbs* com els de Lena Dunham ("És l'h*stia de divertida" i banalitats similars). Pots fer-ne una lectura comparativa amb autors que s'han especialitzat en mostrar les ombres de l'ànima humana –de Charles Bukowski a Shirley Jackson, passant per Flannery O'Connor i Harry Crews–, i jugar a discernir quin d'ells arriba més lluny i és capaç d'abocar més atrocitats per pàgina. Hi ha l'opció, en canvi, de centrar-se en el text: què diu i com ho fa, més enllà de deixar-se condicionar pel *hype* mediàtic i pel rosari de referències sovint agafades pels pèls. *Mi año de descanso y relajación* és una novel·la sobre la necessitat de desconnectar d'un món idiota a partir d'un mètode encara més idiota, la ingestió desme-

MI AÑO DE DESCANSO Y RELAJACIÓN
OTTESSA MOSHFEGH
ALFAGUARA
TRADUCCIÓ D'INMACULADA C. PÉREZ PARRA
256 PÀG. / 18,90 €

surada de pastilles amb l'objectiu d'hibernar tant de temps com sigui possible per fer net. La resistència íntima s'esmicola igual que els comprimits amb trazodona, zolpidem i pentobarbital.

Una insatisfacció perpètua

Tenim una narradora que perd la feina en una galeria d'art on el críptic Ping Xi exposa gossos caniche dissecats que treuen rajos làser pels ulls. Sense feina però amb diners, opta per no sortir de casa. De tant en tant truca a l'examant, Trevor, que només sembla interessat en les fel·lacions que li pugui fer; per sort, també la visita la millor amiga, Reva, obsessionada amb perdre pes i amb un home casat amb qui comparteix oficina. Totes dues són novaiorqueses benestants. Totes dues estan insatisfetes i malden per sobreviure a còpia de fàrmacs o del vòmit compulsiu. A la narradora li encanta la versatilitat interpretativa de Whoopi Goldberg i fabula sobre la seva vagina, "ferma, honesta, magenta". Reva, en canvi, està més pendent de l'esquelètica figura de Kate Moss.

Moshfegh, que anteriorment ha publicat *Mi nombre era Eileen* (2015, en castellà a Alfaguara) i els

contes de *Homesick for another world* (Vintage, 2017) demostra en nombroses ocasions que l'observació i la imaginació combinades amb encert són capaces d'oferir dosis precises de mala llet: passa quan descriu la consulta de la doctora Tuttle, on hi ha números endarrerits del *National Geographic* i joguines per a gats (al lavabo hi troba "pòlvores antimicòtiques"); també en l'aproximació a la *sensibilitat* de les galeries d'art ("El mercat es va allunyant de l'emoció. Ara tot va del procés i de les idees i de la marca"); quan esquartera verbalment els *hipsters*; quan recorda els seus pares morts durant el capítol del funeral de la mare de Reva, probablement el millor de la novel·la.

L'única treva que el llibre ofereix és l'el·lípica història d'amor entre les dues amigues. La resta dels seus cervells es poden comparar, com diu la protagonista sense nom, amb "un camió d'escombraries ple fins dalt". Moshfegh explica aquestes deixalles meravellósament bé. No hi ha ni una sola pàgina que avorreixi. Els diàlegs són brillants. Per llegir-la, això sí, cal passar per un bon moment anímic: en cas contrari, la novel·la pot tenir efectes secundaris. ♦♦